

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Grantobiorca: Koło Gospodyń Wiejskich w Wybranowie

KONCEPCJA SMART VILLAGE wsi Wybranowo (gm. Rojewo)

KONCEPCJA OPRACOWANA W RAMACH PRZEDSIĘWZIĘCIA 3.2.3. Opracowanie koncepcji Smart Village w ramach zakresu tematycznego: Aktywizacja i integracja mieszkańców LSR do 2023 roku Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli na lata 2014-2020.

Wybranowo, 2024 r.

SPIS TREŚCI:

ROZDZIAŁ I

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W KONCEPCJI SV – strona 3

1. Charakterystyka grantobiorcy
2. Opis procesu tworzenia partnerstwa na rzecz powstania koncepcji SV
3. Konsultacyjna rola społeczności lokalnej w procesie tworzenia koncepcji SV
4. Plan włączenia społeczności w realizację koncepcji SV, z uwzględnieniem roli organów sołeckich
5. Sposób modyfikacji koncepcji i jego partycypacyjny charakter

ROZDZIAŁ II

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI I LUDNOŚCI OBJĘTEJ KONCEPCJĄ SV – strona 5

1. Opis miejscowości i jej mieszkańców
2. Potrzeby rozwojowe i potencjał miejscowości
3. Uproszczona analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz szans i zagrożeń w jej otoczeniu

ROZDZIAŁ III

SPÓJNOŚĆ I KOMPLEMENTARNOŚĆ KONCEPCJI Z INNYMI DOKUMENTAMI – strona 12

ROZDZIAŁ IV

LISTA KOMPONENTÓW KONCEPCJI SV – strona 13

1. Szczegółowa lista projektów objętych koncepcją SV
2. Charakterystyka komponentu cyfrowego i/lub klimatycznego i/lub środowiskowego oraz poprawy wykorzystania wiedzy

ROZDZIAŁ V – strona 17

PRZEWIDYWANE KORZYSCI Z WDROŻENIA KONCEPCJI DLA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

ROZDZIAŁ I

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W KONCEPCJI SV

1. Charakterystyka grantobiorcy:

Grant na opracowanie koncepcji Smart Village (SV) uzyskało Koło Gospodyń Wiejskich w Wybranowie (działające na podstawie ustawy o KGW, o numerze identyfikacyjnym w Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich: 0407080001).

KGW w swoich dotychczasowych działaniach koncentrowało się na organizacji czasu wolnego mieszkańców (festyny, warsztaty, wyjazdy studyjne) i kultywowaniu lokalnych tradycji kulinarnych. W 2024 r. KGW skupiało około 20 członków.

2. Opis procesu tworzenia partnerstwa na rzecz powstania koncepcji SV:

Pierwsze informacje o możliwości opracowania koncepcji SV, przy wsparciu środków Lokalnej Grupy Działania „Czarnoziem na Soli” (LGD), pojawiły się w drugiej połowie 2023 r. Członkowie KGW nawiązali współpracę z:

- panią Sołtys Wybranowa,
- członkami Rady Sołeckiej,
- Stowarzyszeniem na rzecz Wspierania Aktywności Społecznej w Rojewie,
- Gospodarstwem Rolnym P.B. (specjalizującym się w produkcji nasion zbóż),
- Gminą Rojewo.

Od początku prac osoby zaangażowane w proces tworzenia koncepcji SV przekazywały bieżące informacje pozostałym mieszkańcom przy okazji różnych spotkań (np. zebrania sołeckie, zebrania KGW, wydarzenia lokalne) i w codziennych rozmowach.

Partnerami KGW w opracowaniu koncepcji SV zostali:

1. Gmina Rojewo jako partner z sektora publicznego,
2. Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Aktywności Społecznej w Rojewie jako partner z sektora społecznego,
3. Gospodarstwo Rolne P.B. jako partner z sektora gospodarczego.

Każdy z partnerów brał aktywny udział w opracowaniu koncepcji (zgłaszając swoje pomysły i postulaty, przekazując informacje o postępach prac i gromadząc zwrotne opinie mieszkańców). Współpraca będzie kontynuowana także na etapie realizacji poszczególnych projektów. W całym procesie wiodącą rolę zachowają mieszkańcy i ich reprezentanci (Sołtys, Rada Sołecka, Stowarzyszenie i KGW), ale wykonanie większości projektów wymaga zaangażowania dodatkowo:

1. Gminy Rojewo – jako właściciela większości terenów publicznych w Wybranowie i podmiotu odpowiedzialnego za jakość życia tutejszych mieszkańców,
2. Powiatu Inowrocławskiego – jako właściciela i zarządcy dróg powiatowych,
3. LGD Czarnoziem na Soli – jako podmiotu, który działa w sferze aktywizacji lokalnej i przyznaje granty na różne zadania,
4. Operatorów Internetu – w celu rozbudowy sieci dostępu do światłowodu/5G.

Rolą partnerów na etapie wdrożenia koncepcji SV będzie:

1. Współpraca w osiągnięciu założonych celów i efektów,
2. Wzajemne uzupełnianie swoich potencjałów (osobowych, lokalowych, kreatywnych itp.),
3. Czuwanie nad aktualnością założeń koncepcji SV,

4. Mobilizowanie zewnętrznych podmiotów do działań na rzecz Wybranowa (np. w formie wniosków, petycji, interpelacji).

3. Konsultacyjna rola społeczności lokalnej w procesie tworzenia koncepcji SV:

Wszystkie założenia koncepcji SV pochodzą bezpośrednio od mieszkańców Wybranowa i zostały zgłoszone w toku spotkań, rozmów i konsultacji. Początkowe założenia i priorytety pojawiły się podczas lokalnych spotkań i zostały doprecyzowane na dwóch warsztatach poświęconych wypracowaniu koncepcji. W ten sposób powstała diagnoza potrzeb i potencjałów, uproszczona analiza SWOT i lista projektów, które są niezbędne do osiągnięcia założonych celów.

Mieszkańcy analizowali różne warianty i możliwości, wybierając optymalne rozwiązania. Koncepcja skupiła się na problemach najpilniejszych i możliwych do zrealizowania w ciągu kilku najbliższych lat. Inne potrzeby zostały odnotowane w rozdziale II i w przyszłości mogą posłużyć jako inspiracja do nowych projektów, które pomogą w osiągnięciu celów koncepcji.

Kalendarium prac nad koncepcją SV:

- 08.11.2023 r. – zebranie sołeckie (7 uczestników),
- 12.12.2023 – zebranie KGW (11 uczestników),
- 12.12.2023 – zebranie Rady Sołeckiej (5 uczestników),
- 29.03.2024 r. – podpisanie umowy na opracowanie koncepcji SV,
- 10.04.2024 r. – pierwszy warsztat SV (22 uczestników),
- 22.04.2024 r. - drugi warsztat SV (34 uczestników).

W międzyczasie informacje przekazywane były także przez Partnerów, w codziennych rozmowach i za pośrednictwem mediów społecznościowych. Przed warsztatami SV pojawiły się także plakaty i ulotki.

4. Plan włączenia społeczności w realizację koncepcji SV, z uwzględnieniem roli organów sołeckich:

Mieszkańcy Wybranowa będą aktywnie włączani w realizację koncepcji SV dzięki współpracy Partnerów, przekazywaniu bieżących informacji o postępach (np. na spotkaniach, wydarzeniach, w Internecie), zaproszeniom do udziału w poszczególnych projektach i inicjatywach oraz rocznym podsumowaniom prac nad SV (przekazywanym przez Sołtysa i Radę Sołecką na dorocznym zebraniu wiejskim).

Proces opracowania koncepcji SV pokazał, że wielu mieszkańców Wybranowa chce aktywnie działać na rzecz rozwoju swojej wsi. To zainteresowanie trzeba podtrzymywać i pielęgnować w najbliższych latach.

5. Sposób modyfikacji koncepcji i jego partycypacyjny charakter:

Koncepcja SV może zostać zmieniona, jeżeli:

1. Pojawiają się nowe propozycje projektów,
2. Okaże się, że któryś z projektów nie może być realizowany w całości lub części,
3. Konieczna jest zmiana ważnych informacji (np. zakresu projektu, szacunkowej kwoty),
4. Zmieniają się okoliczności zewnętrzne,

5. Zmienia się potrzeby i potencjały wsi,
6. Nastąpi zmiana Partnerów koncepcji SV,
7. Zmiana zostanie zaproponowana przez uprawniony podmiot zewnętrzny (np. LGD, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi itp.).

W przypadku konieczności zmiany koncepcji, poinformujemy o tym mieszkańców i przeprowadzimy spotkanie, na którym omówione zostaną wszystkie propozycje. Będziemy na nim dążyć do ustalenia kompromisu, który uwzględni opinie jak największej liczby mieszkańców. Wiodącą rolę w opracowaniu projektu zmian koncepcji SV będą pełnić Partnerzy.

ROZDZIAŁ II CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI I LUDNOŚCI OBJĘTEJ KONCEPCJĄ SV

1. Opis miejscowości i jej mieszkańców:

Wieś Wybranowo położona jest w południowo-zachodnim fragmencie gminy Rojewo (w powiecie inowrocławskim, w województwie kujawsko-pomorskim), na granicy z gminą wiejską Inowrocław (od strony miejscowości Czyste).

Źródło: GoogleMaps

Cała gmina ma charakter rolniczy, z rozległymi lasami w północnej części. Gmina Rojewo jest korzystnie położona (pomiędzy Bydgoszczą, Toruniem a Inowrocławiem), ale słabo skomunikowana przez brak kolei i lokalne drogi o różnicowanym standardzie. Wybranowo w skali gminy jest położone dość korzystnie – jest stąd możliwie blisko do Inowrocławia, ale także do drogi krajowej nr 25 (łączącej Bydgoszcz i Strzelno). W ostatnich latach powstała w ciągu tej drogi dwupasmowa obwodnica Inowrocławia, obecnie planowana jest modernizacja odcinka w pobliżu Bydgoszczy

(obwodnica Brzozy z wpięciem do budowanej drogi ekspresowej S10 Szczecin-Warszawa). Ułatwi to znacznie podróżowanie na średnie dystanse.

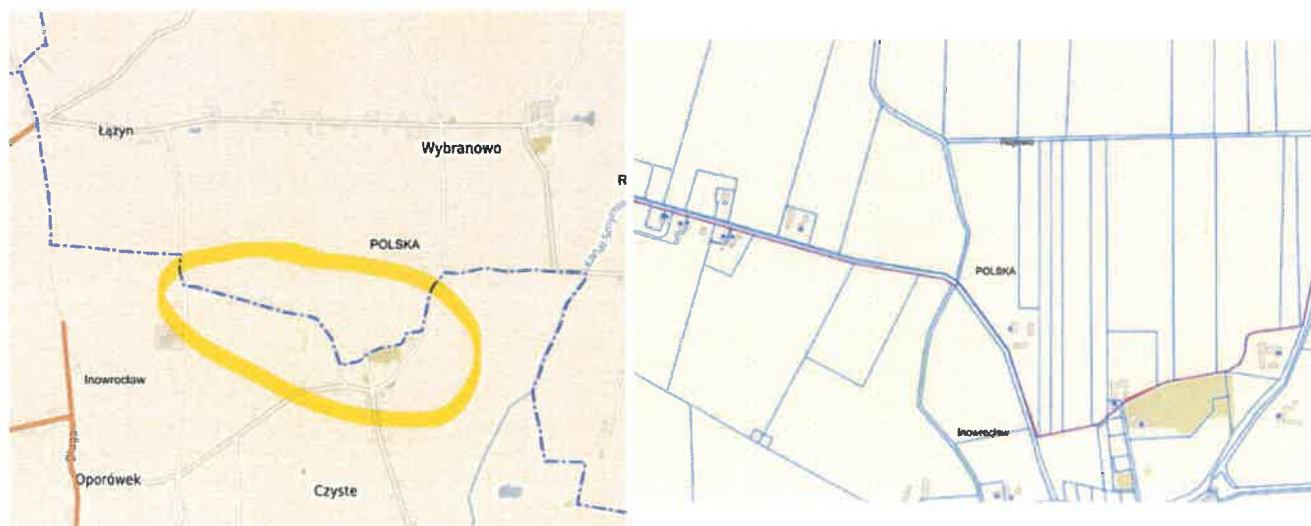
Mimo tego, mieszkańcy narzekają na dotyczące ich wykluczenie transportowe. Przez Wybranowo przebiegają tylko drogi powiatowe i gminne, wszystkie są wąskie, bez poboczy. Nie ma żadnych zatoczek dla autobusów ani prawdziwych przystanków, które chroniłyby przed deszczem czy śniegiem. Korzystanie z transportu publicznego oznacza więc oczekiwanie na poboczu niebezpiecznej drogi, często pośród kałuż i błota.

Dodatkowo, we wsi nie ma żadnego chodnika, ani tym bardziej ścieżki pieszo-rowerowej, które pozwoliłyby bezpiecznie dotrzeć tam, gdzie zatrzymuje się autobus. Po zmroku bolączką stają się też braki w oświetleniu ulicznym – stoi tu tylko kilka lamp starego typu. Łącznie sprawia to, że mieszkańcy nie korzystają z transportu publicznego, o ile nie muszą.

Tym samym skazani są na posiadanie własnego samochodu i dojeżdżanie nim wszędzie w celu załatwienia nawet podstawowych spraw (w Wybranowie nie ma żadnych usług publicznych, ostatnio zamknął się nawet sklep spożywczy). Poczta, bank, szkoła, praca, zakupy – wszystko to wymaga wyjazdu z Wybranowa, najczęściej autem.

Także oferta przewoźników jest skromna. W Wybranowie dostępne jest 5 połączeń Powiatowej Komunikacji Autobusowej na trasie E (Gniewkowo – Rojewo – Wybranowo – Inowrocław). Dwa rano, trzy popołudniu, ale tylko od poniedziałku do piątku.

Mieszkańcy jeżdżą najczęściej do Rojewo i Inowrocławia, stąd w pierwszej kolejności potrzebne są inwestycje i pomysły, które poprawią skomunikowanie w tych kierunkach. Mieszkańcy podkreślają, że trzeba tu wziąć pod uwagę dość nietypowe granice wsi i sołectwa Wybranowo.

Źródło: System Informacji Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu.

W południowej części miejscowości granice administracyjne Wybranowa i gminy Rojewo stykają się z miejscowością Czyste w gminie wiejskiej Inowrocław. Ciekawie opisuje to lokalne podanie, według którego:

„Dawno, dawno temu, szlachcic z Wybranowa i Czystego grali w karty. Temu z Czystego szło tak dobrze, że w kolejnej partii rzucił zakład: włości pana z Wybranowa będą sięgać tylko tak daleko, jak daleko z dworu w Wybranowie, w kierunku Czystego, dobiegnie po polach młoda wybranowska

szlachcianka (córka biorącego udział w zakładzie szlachcica)! Ku zaskoczeniu wszystkich – młoda kobieta okazała się wyjątkowo szybka i zdeterminowana, a udało się ją powstrzymać dopiero na progu pałacu w Czystem”¹.

Niezależnie od prawdziwości tej lokalnej legendy, skutek we współczesnych czasach jest taki, że domy stojące po jednej stronie drogi mają adres Wybranowo, gmina Rojewo, a te po drugiej stronie – Czyste, gmina Inowrocław. Powoduje to wieczne problemy z odbiorem śmieci czy dojazdem kurierów, ale gubią się też karetki pogotowia, co stwarza realne zagrożenie dla osób, które tam mieszkają.

W kontekście koncepcji SV ta sytuacja może mieć jeden atut: gdyby połączyć Wybranowo z Czystem wygodną drogą, ścieżką pieszo-rowerową lub chodnikiem, to mieszkańcy Wybranowa mogliby podróżować najkrótszą drogą w kierunku Inowrocławia. Wymaga to jednak koordynacji i współpracy z gminą wiejską Inowrocław i miastem Inowrocław (w celu stworzenia spójnej trasy).

Wyjątkową okazję w tym zakresie stwarza dawne torowisko kolei wąskotorowej, które łączyło Łążyn, Wybranowo i Czyste, a obecnie przebiega równoległe do drogi powiatowej (asfaltowa, wąska, bez poboczy) i gminnej (gruntowej, w złym stanie technicznych, trudnej do pokonania wiosną i jesienią).

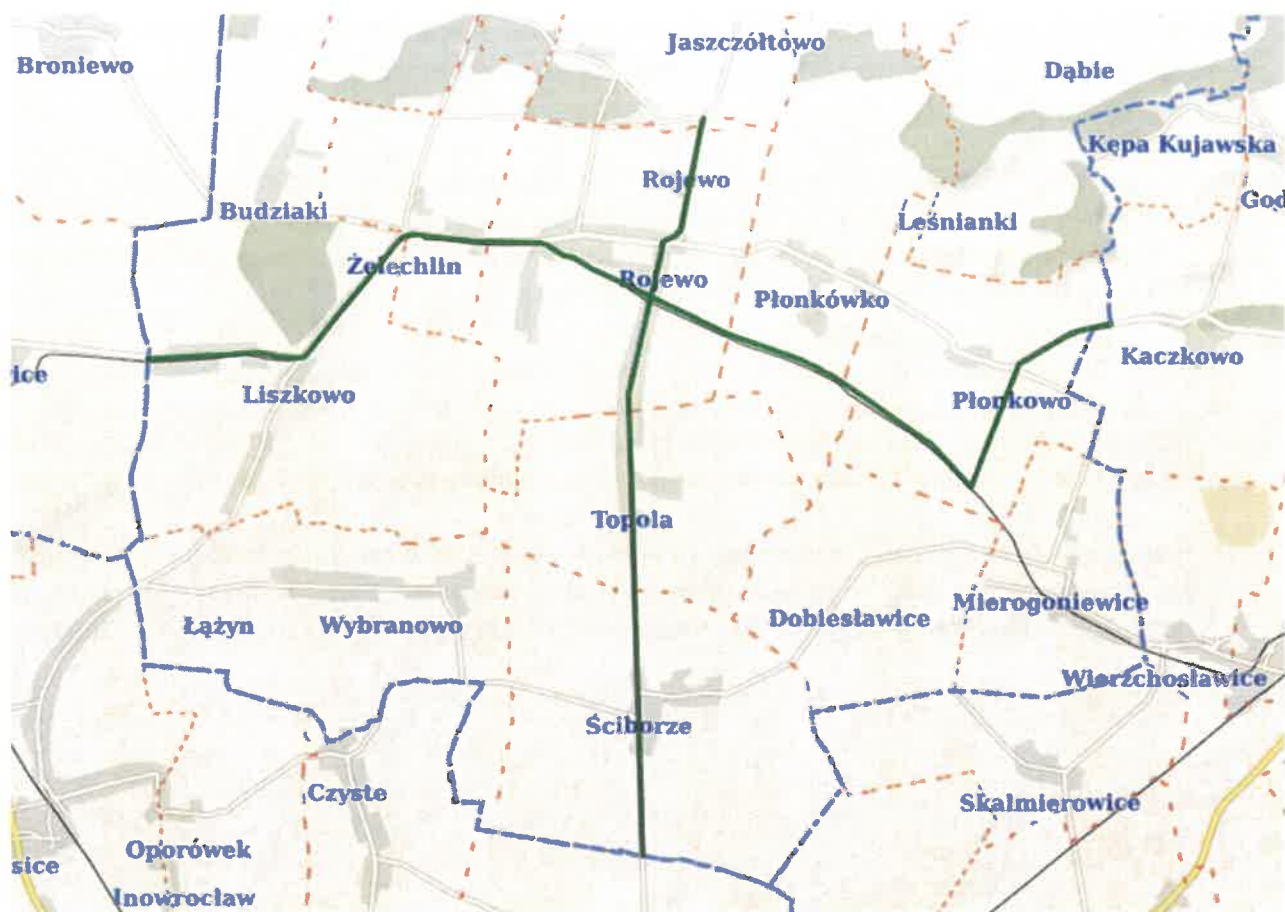

Dawne torowisko wąskotorowe zaznaczone kolorem zielonym. Źródło: Gmina Rojewo.

Gdyby udało się zagospodarować ponownie ten pas terenu np. na bezpieczną ścieżkę pieszo-rowerową albo chodnik, to mieszkańcy czuliby się dużo bezpieczniejszy i mogliby wygodniej przemieszczać się po wsi, ale także w kierunku Inowrocławia.

Warto rozważyć tą możliwość również dlatego, że Wybranowo nie znalazło się na trasie wyznaczonych do tej pory ścieżek rowerowych w gminie Rojewo. W pierwszej kolejności realizowany będzie ciąg wschód-zachód (od miejscowości Liszecz przez Rojewo do Kaczkowa). Gmina planuje też wykonanie drugiej ścieżki biegnącej z północy na południe (Rojewo – Ściborze – Inowrocław). Nie rozpoczęto jednak jeszcze prac nad dokumentacją drugiego odcinka (jego przebieg jest wyznaczony jedynie orientacyjnie).

¹ W przekazie ustnym mowa też o tym, że młodej kobiecie rozkazano biec nago (licząc na jej ośmieszenie i marny wynik), a na progu pałacu w Czystem zatrzymała ją dopiero uzbrojona w psy i pałki służba.

Planowany przebieg ścieżek rowerowych na terenie gminy Rojewo. Źródło: Gmina Rojewo.

Taka strategia pozwoli na „wpięcie się” w infrastrukturę przygotowaną w dużej mierze przez podmioty zewnętrzne (gminę wiejską Inowrocław i/lub Powiat Inowrocławski), a tym samym niewielkim kosztem możliwe będzie osiągnięcie znacznych efektów. Tym bardziej, że odcinek ścieżki rowerowej z Czystego do Inowrocławia znalazł się w sieci ścieżek priorytetowych Powiatu Inowrocławskiego, co zwiększa szanse na jego powstanie w najbliższych latach.

Poprawa skomunikowania z Rojewem, Inowrocławiem i Bydgoszczą jest kluczową kwestią dla rozwoju Wybranowa w najbliższych latach. To największa szansa na zatrzymanie dotychczasowych mieszkańców, a może i pozyskanie kilku nowych. W okolicach powstaje sporo nowych domów, ale tylko w niewielkiej części dotyczy to Wybranowa. Mieszkańcy zwracają uwagę, że wynika to z dwóch podstawowych rzeczy: trudności w dotarciu gdziekolwiek (szczególnie w weekendy i popołudniami) i niewielkiej oferty atrakcji i zajęć dla mieszkańców.

Powoduje to, że w Wybranowie zmniejsza się liczba mieszkańców. Dodatkowo, wzrosła liczba osób starszych (i w 2023 r. było ich już tyle samo, co osób młodych). Te dane pokazują, że konieczne są dodatkowe działania albo Wybranowo będzie kolejną wyludniającą się wsią, zamieszkaną głównie przez osoby starsze.

Podstawowe dane statystyczne na temat Wybranowa:

	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców ogółem	291	290	286	283
w tym: osoby młode (do 25 roku życia)	79	80	77	73
w tym: osoby starsze (w wieku 60+)	65	66	66	73
Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG	10	10	12	14
Liczba gospodarstw rolnych (wg. danych Gminy Rojewo dotyczących podatku rolnego)	50	49	51	49

W najtrudniejszej sytuacji znajdują się:

- Dzieci i młodzież – brakuje dla nich oferty, muszą codziennie dojeżdżać do szkół, istnieje ryzyko, że nie będą chciały w przyszłości mieszkać w Wybranowie,
- Osoby starsze – jest ich coraz więcej, często są samotne i potrzebują okazji do spotkań z sąsiadami, ciężko im dojechać stąd do lekarza,
- Kobiety – które najczęściej opiekują się dziećmi i seniorami i muszą nadrabiać za braki w ofercie kierowanej do tych grup,
- Osoby z niepełnosprawnościami – zupełnie brakuje przestrzeni i pomysłów na ich włączenie w aktywne życie wsi.

Mieszkańcom brakuje oferty spędzania czasu wolnego – w Wybranowie nie działa żaden punkt publiczny (jak szkoła czy biblioteka), a działalność mieszkańców koncentruje się wokół boiska i świetlicy. Boisko jest trawiaste, nieurządzone i często nie da się z niego korzystać przez stojącą tam wodę. Zaś świetlica jest bardzo niewielkim pomieszczeniem (ok. 40 m²), znajdującym się w budynku dawnej szkoły (obecnie są tam mieszkania). W jedynej sali wydzielono niewielki aneks kuchenny i skromną toaletę. Niewielki metraż nie pozwala na nic więcej, niż organizację kameralnych spotkań (do 40 osób). Przy dużej liczbie mieszkańców wsi, te pomieszczenia są niewystarczające, a wydarzenia integracyjne można organizować tylko w plenerze i przy sprzyjającej pogodzie. Obok świetlicy znajduje się mały plac zabaw z urządzeniami siłowni plenerowej, ale został zamknięty ze względów bezpieczeństwa.

Budynek dawnej szkoły znajduje się w ewidencji zabytków, co utrudnia jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców. Nie da się tam łatwo zapewnić dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, ani ograniczyć zużycia energii np. do ogrzewania. Poza tym trzeba by jeszcze jakoś zwiększyć powierzchnię pomieszczeń, a w istniejącej bryle budynku jest to niemożliwe.

Dlatego mieszkańcy Wybranowa optują za budową nowej świetlicy, która rozwiązałaby wszystkie te problemy. Budynek mógłby być wygodny, efektywny kosztowo i możliwie mało szkodzący środowisku naturalnemu, a mieszkańcy zyskaliby w końcu miejsce, w którym mogą się wygodnie spotykać, uczyć i bawić.

Spory teren wokół planowanej nowej świetlicy pomieściłby spokojnie: parking, plac zabaw, małe boisko, wiatę i rośliny, które sprawiłyby, że byłoby to miejsce tętniące życiem przez cały rok. Po latach ścisku w dotychczasowej świetlicy mieszkańcy nie mogą się doczekać pierwszych spotkań i wydarzeń w nowym, atrakcyjnym budynku.

Do tej pory to właśnie brak odpowiedniego zaplecza ograniczał w znacznym stopniu możliwości i pomysłowość tutejszych grup inicjatywnych. W Wybranowie działa obecnie jedynie Koło Gospodyń Wiejskich w Wybranowie. Dawniej był tu też klub sportowy, ale od lat brakuje chętnych żeby kontynuować jego działalność.

Mimo niewielkich zasobów mieszkańcy organizują regularnie imprezy okolicznościowe, głównie dla dzieci (Mikołajki, Andrzejkę itp.), Festyn Dzień Rodziny i co kilka lat Dożynki Wiejskie. Do tego odbywają się spotkania KGW, Koło organizuje też warsztaty dla mieszkańców i wycieczki.

Nowa świetlica i zastrzyk środków zewnętrznych pozwoliłyby na organizację bardziej systemowych form wsparcia mieszkańców, np. w formie klubu młodzieżowego czy coraz popularniejszych klubów seniora. Wieloletnie braki w lokalnych zajęciach aktywizacyjnych powodują, że mieszkańcy są zainteresowani prawie każdą tematyką: warsztatami kulinarnymi, edukacją ekologiczną, rękodziełem, działalnością artystyczną (np. śpiew, taniec), sportem i rekreacją (np. nordic walking), ale także nowymi technologiami i kompetencjami cyfrowymi.

W ramach koncepcji SV mieszkańcy chcą wykorzystać swoje minusy (brak szybkich dróg, pewne oddalenie od miasta, typowo rolniczy charakter terenu) jako atuty w dalszym rozwoju i postawić na bardzo ważny obecnie temat: bezpieczną i zdrową żywność, pochodzącą z możliwie lokalnych i dobrze znanych źródeł.

W Wybranowie nadal można spotkać rolników (choć ich liczba spada), a cała okolica to pola uprawne. Partnerem koncepcji SV jest także gospodarstwo specjalizujące się w nasionach zbóż. Stąd pomysł, aby pokazać mieszkańcom i przyjezdnym, jak powstaje np. bochenek prawdziwego chleba czy naturalne przetwory, robione bez konserwantów i szkodliwych dodatków (zgodnie z ideą „od ziarenka do bochenka”). W przyszłości małe przetwórstwo i sprzedaż własnych wyrobów prosto z gospodarstwa mogą być uzupełnieniem dochodów mieszkańców. A są one znacznie poniżej średniej w całej gminie Rojewo.

Dochodowość sprzedaży on-line produktów rolnych, ale też możliwości pracy zdalnej czy dostępu do edukacji nieformalnej, są obecnie w dużej mierze uzależnione od dostępności Internetu (przede wszystkim w formie światłowodu). We wsi funkcjonuje głównie Internet mobilny, za pomocą sieci GSM, który wystarcza na podstawowe potrzeby. Jednak wzrastający przesył danych (niezbędny np. w precyzyjnym rolnictwie) wymaga rozwiązań stabilnych, o dużo większej przepustowości i nie słabnących przy niepokodzie. Stąd pilna potrzeba rozbudowy sieci światłowodowej w Wybranowie i najbliższych okolicach.

Może dobry dostęp do Internetu będzie impulsem do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, bo choć tutejszych firm przybywa, to jednak Wybranowu daleko do średniej powiatowej czy wojewódzkiej (a i cała gmina Rojewo zmaga się z problemem niskiego poziomu przedsiębiorczości).

2. Potrzeby rozwojowe i potencjał miejscowości:

Listę potrzeb rozwojowych otwiera podstawowa infrastruktura techniczna – drogi są wąskie i w złym stanie, nie ma chodników, nie ma ścieżek rowerowych, brakuje wydajnego oświetlenia ulicznego, nie ma kanalizacji, wodociąg często ulega awarii, a jakość wody wzbudza wątpliwości części mieszkańców. Do tego dochodzą kwestie związane z transportem publicznym (brak zadaszonych przystanków, niewiele połączeń) i niewielką dostępnością światłowodów. Inwestycje w tym zakresie wyrównałyby nieco standard życia mieszkańców Wybranowa i np. miejscowości położonych znacznie bliżej Inowrocławia.

Spośród wielu kosztownych zadań najpilniejsze są te poprawiające bezpieczeństwo na drodze (chodniki, ścieżki, lampy, przystanki itp.) oraz związane z rozwojem sieci światłowodowej.

Drugim obszarem silnie zdefiniowanych potrzeb jest brak miejsc, w których sąsiedzi mogą coś robić wspólnie. Zapomniane boisko, zamknięty plac zabaw i malutka świetlica nie pozwalają na wykorzystanie potencjału i aktywności tutejszych mieszkańców. Ponieważ we wsi nie działa żadna instytucja gminna, wszelkie zajęcia organizowane są społecznie. Jedyne, czego potrzeba, to odpowiednie i funkcjonalne zaplecze, które pozwoli na organizację atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców.

Przy odpowiednim wsparciu Wybranowo może stać się jedną z najaktywniejszych miejscowości gminy Rojewo – mieszkańcom nie brakuje pomysłów na kreatywne wykorzystanie lokalnych zasobów, tradycji czy zwyczajów. Działalność społeczna koncentruje się wokół KGW i sołectwa, ale w kolejnych latach mogłyby się pojawić kolejne grupy lokalne (jak np. działający dawniej klub sportowy albo pierwszy klub seniora).

Za szczególny potencjał wsi, wokół którego budowane były niektóre projekty SV, uznana została rolnicza tradycja obszaru, jako zagłębia zdrowej, lokalnej żywności. Całe Kujawy słyną z wysokiej klasy gleb i bardzo wydajnego rolnictwa. Także okolice Wybranowa to właściwie same pola uprawne. Wieś mogłaby się rozwijać, promując lokalnych rolników i edukując gości na temat znaczenia zdrowej żywności, tego jak ona powstaje, jakie jest np. znaczenie jakości nasion w całym procesie? Wydarzenia typu pieczenie chleba czy Festyn np. Kukurydzy to także świetna okazja żeby promować efekty pracy swoich mieszkańców, a jednocześnie przyciągać odwiedzających z pobliskiego Inowrocławia.

Kluczem do sukcesu całej koncepcji SV – i jednocześnie najważniejszym potencjałem – są jednak mieszkańcy Wybranowa, którzy chcą działać na rzecz rozwoju swojej wsi. Gotowość do pomocy zgłosili wszyscy Partnerzy (KGW, Stowarzyszenie, Sołectwo, gospodarstwo rolne P.B.) i wielu uczestników warsztatów SV.

3. Uproszczona analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz szans i zagrożeń w jej otoczeniu:

Mocne strony:	Słabe strony:
1. aktywnie działające KGW, 2. istnienie świetlicy, boiska i do niedawna placu zabaw, 3. bliskość Inowrocławia, 4. tradycje rolnicze i doświadczenie w produkcji żywności, 5. doświadczenie w organizacji cyklicznych wydarzeń dla mieszkańców (dożynki wiejskie, festyny, warsztaty itp.), 6. duża liczba Partnerów, biorących udział w opracowaniu i realizacji koncepcji SV, 7. otwartość mieszkańców na zmiany	1. zły stan dróg, brak chodników/ścieżek, przystanków, niewystarczające oświetlenie drogowe, 2. zły stan techniczny i trudności w korzystaniu z boiska i świetlicy, zamknięty plac zabaw, 3. brak miejsc dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, 4. niezadowalający transport publiczny, 5. brak kanalizacji, częste awarie wodociągu, 6. trudności w dostępie do światłowodu, 7. brak podstawowych usług (sklep, poczta, filia biblioteki), 8. brak atrakcyjnej oferty dla mieszkańców, w szczególności osób młodych i starszych, 9. brak lokalnej oferty integracyjnej dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, 10. niewielka liczba firm, 11. spadająca liczba mieszkańców i wzrastająca jednocześnie liczba osób starszych
Szanse:	Zagrożenia:
1. pozyskanie środków zewnętrznych (unijnych, krajowych, grantów, darowizn itp.), 2. wzrost atrakcyjności Wybranowa jako miejsca do zamieszkania, 3. napływ nowych mieszkańców, 4. rozwój e-gospodarki i e-administracji, 5. rozbudowa sieci ścieżek pieszo-rowerowych w całym powiecie, 6. poprawa bezpieczeństwa na drogach (chodniki, lampy, przystanki itp.), 7. rozbudowa sieci światłowodów i poprawa kompetencji cyfrowych mieszkańców, 8. zagospodarowanie dawnego torowiska wąskotorówki na ścieżkę pieszo-rowerową, 9. rozwój lokalnej przedsiębiorczości, 10. popularność tematów zdrowej żywności, eko żywności i lokalnych dostaw od rolników	1. brak środków na realizację zadań, 2. trudności w uzyskaniu zgód, pozwoleń itp., 3. zmiana priorytetów władz gmin/Powiatu albo zasad przyznawania środków przez LGD, 4. trudności we współpracy między Partnerami, 5. słabnące z czasem zaangażowanie mieszkańców, 6. dalszy spadek liczby mieszkańców

ROZDZIAŁ III SPÓJNOŚĆ I KOMPLEMENTARNOŚĆ KONCEPCJI Z INNYMI DOKUMENTAMI

Założenia koncepcji są spójne z:

1. Lokalną Strategią Rozwoju na lata 2023-2027 LGD „Czarnoziem na Soli” – w ramach celu 1 z przedsięwzięciem P.1 (konceptcja zakłada promocję podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej przez mieszkańców), w ramach celu 2 z przedsięwzięciem P.2 i P.3 (konceptcja zakłada stworzenie klubu młodzieżowego i klubu seniora) oraz w ramach celu 3 z przedsięwzięciem P.1 i P.2 (konceptcja zakłada poprawę dostępności infrastruktury publicznej i działania na rzecz dziedzictwa kulturowego),

2. Strategią Rozwoju Gminy Rojewo na lata 2021-2027 – w ramach wszystkich wyznaczonych celów, szczególnie 1.1 Podniesienie poziomu życia mieszkańców Gminy Rojewo przez wysoką jakość infrastruktury, 2.2 Rozwój gminnej oferty wypoczynkowej i rekreacyjnej oraz 3.3 Aktywizacja i integracja mieszkańców Gminy.

3. Strategią Przyspieszenia 2030+ - szczególnie w ramach celu 2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo i 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko.

ROZDZIAŁ IV

LISTA KOMPONENTÓW KONCEPCJI SV

1. Szczegółowa lista projektów objętych koncepcją SV

Lista projektów proponowanych do realizacji w ramach koncepcji SV wsi Wybranowo znajduje się w tabeli poniżej.

LISTA PROJEKTÓW – Wybranowo (gmina Rojewo)								
CEL PROJEKTU (W KONTEKŚCIE DIAGNOZY LOKALNEJ)	NAZWA PROJEKTU	KRÓTKI OPIS PROJEKTU	PROGNOZOWANE REZULTATY (WSKAŹNIKI PROJEKTU W WYMIARZE ILOŚCIOWYM)	WARTOŚĆ PROJEKTU	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	REALIZATORZY PROJEKTU	POWIĄZANIE Z KOMPONENTEM	CECHY STRATEGICZNE PROJEKTU
aktywizacja mieszkańców, stworzenie lokalnego miejsca spotkań i integracji	Nowa świątlica – nowe serce Wybranowa	W Wybranowie trzeba wybudować nową świątlicę wiejską i zagospodarować teren wokół niej tak, aby było to atrakcyjne miejsce dla osób w każdym wieku. W świątlicy powinno być porządne pomieszczenie kuchenne, w którym będą mogły działać m.in. panie z KGW (warsztaty i pokazy kulinarne). Nowy budynek powinien też być możliwie przyjazny dla środowiska i samowystarczalny oraz wyposażony w nowoczesne sprzęty i narzędzia IT (w tym szybki światłowód). Przy nowej świątlicy niezbędny jest parking (także z miejscami dla osób niepełnosprawnych) i bezpieczny, oświetlony chodnik, który poprawi bezpieczeństwo mieszkańców. Teren wokół projektowanej świątlicy pozwala na stworzenie placu zabaw, małego boiska, wiaty czy terenu zielonego. Mieszkańcom zależy także żeby w nowej świątlicy można było organizować spotkania na więcej niż 40 osób, potrzebna jest większa sala główna (np. z mobilną ścianką działową), odpowiednie zaplecze kuchenne i sanitarne, pomieszczenia magazynowe itp. Poza okresem zimowym część zajęć może się odbywać na dworze, jeśli wokół świątlicy powstanie np. wiatła, ławeczki czy małe boisko.	Liczba obiektów małej infrastruktury publicznej, których dostępność uległa poprawie – 1 szt.	2.500.000 zł	Prorytetowo: LSR LGD Czarnozem na Soli (całość lub część projektu) Uzupełniająco: inne działania PS WPR, FEDKP, środki budżetu państwa, środki budżetu Gminy Rojewo, granty od podmiotów prywatnych (np. Fundacja Orlen), Fundusz Sołecki, środki prywatne	Gmina Rojewo, Uzupełniająco: Sołectwo Wybranowo, KGW w Wybranowie, Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Aktywności Społecznej w Rojewie	1. Poprawa wykorzystania wiedzy (świątlica będzie głównym miejscem spotkań edukacyjnych); 2. Cyfrowym (dzięki wyposażeniu IT i dostępowi do światłowodu); 3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (nowe technologie, materiały, możliwość instalacji OZE)	1. Innowacyjność – stworzenie nowego miejsca spotkań, które będzie dopasowane do potrzeb lokalnych, ze zróżnicowaną ofertą, między-pokoleniowe, dostępne oraz pełne rozwiązań proekologicznych i najnowszych technologii cyfrowych. 2. Realizacja w partnerstwie – tak duża inwestycja wymaga wiodącej roli Gminy, ale pomoc w zagospodarowaniu terenu zgłosiło Sołectwo, KGW i Stowarzyszenie.
poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Bezpiecznie na drodze!	Aby mieszkańcy czuli się bezpiecznie we własnej wsi potrzeba m.in.: - remontów nawierzchni dróg, - budowy chodników, - budowy zadaszonych przystanków autobusowych, - budowy ścieżek pieszo-rowerowych (np. dawnym torowiskiem wąskotorówki), - uzupełnienia i wymiany oświetlenia na nowoczesne, - działań informacyjnych i profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa drogowego.	Długość wyremontowanych dróg: 7 km Długość wybudowanych chodników: 3 km Długość wybudowanej ścieżki pieszo-rowerowej: 4 km Liczba nowoczesnych lamp: 20 szt.	6.000.000 zł	PS WPR, FEDKP, środki budżetu państwa, środki budżetu Gminy Rojewo, środki budżetu Powiatu Inowrocławskiego/ ZDP, granty od podmiotów prywatnych (np. Fundacja Orlen), Fundusz Sołecki, środki prywatne	Gmina Rojewo, Zarząd Dróg Powiatowych/ Powiat Inowrocławski, uzupełniająco: Sołectwo Wybranowo, KGW w Wybranowie, Stowarzyszenie na rzecz Wspierania	3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (chodniki i ścieżki zachęcają do odstawienia samochodu, a nowoczesne lampy uliczne zużyją o wiele mniej energii)	2. Realizacja w partnerstwie – tak duża inwestycja wymaga wiodącej roli Gminy i Powiatu/ ZDP (właścicieli dróg i lamp), ale pomoc w działaniach edukacyjnych zgłosiło Sołectwo, KGW i Stowarzyszenie.

promocja przedsiębiorczości, zwiększanie przychodów mieszkańców	Jak zrobić biznes w Wybranowie?	Cykl spotkań i warsztatów nt. możliwości zakładania i rozwoju lokalnych firm, szczególnie w zakresie produktów rolnych (i np. małego przetwórstwa w gospodarstwach), nierejestrowanej działalności gospodarczej, nowoczesnego marketingu, sprzedaży on-line i eko-biznesu. W planie są także spotkania pokazowe, na których uczestnicy dowiedzą się co powstaje z lokalnych upraw (np. w formie warsztatów „Od ziarenka do bochenka”, w których udział weźmie partner koncepcji SV - Gospodarstwo Rolne P.B.).	Liczba przeprowadzonych spotkań: 8 szt.		środki budżetu państwa, środki budżetu Gminy Rojewo, środki budżetu Powiatu Inowrocławskiego, środki ARIMR, KSOW+, LGD, granty od podmiotów prywatnych (np. Fundacja Orlen), Fundusz Sołecki, środki prywatne			Aktywności Społecznej w Rojewie KGW w Wybranowie, Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Aktywności Społecznej w Rojewie Gospodarstwo Rolne P.B. Uzupełniające: LGD Czarnoziem na Soli, Powiatowy Urząd Pracy, Izba Rolnicza, KSOW+	1. Poprawa wykorzystania wiedzy (szkolenia będą budować nowe umiejętności); 2. Cyfrowym (nacisk na działania on-line); 3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (promocja zielonego biznesu, eko-żywności)	1. Innowacyjność – prezentowane będą nowe informacje i możliwości; 2. Realizacja w partnerstwie – różne podmioty prowadzą działalność w tym zakresie; 3. Wykorzystanie lokalnych zasobów – projekt bazuje na lokalnej specjalności (produkcji żywności); 4. Tworzenie miejsc pracy – długofalowym efektem projektu mogą być nowe miejsca pracy.
aktywizacja mieszkańców	Wybranowo aktywnie	Cykliczne wydarzenia i zajęcia integracyjne i aktywizacyjne dla mieszkańców Wybranowa, w szczególności dzieci i młodzieży oraz osób starszych, pozwolą na lepsze wykorzystanie potencjału mieszkańców. Część działań uda się zrobić „własnymi siłami” (dzięki KGW, Sołectwu czy Stowarzyszeniu), część mogą poprowadzić lokalni partnerzy (ośrodek kultury, biblioteka, organizacje pozarządowe). Jeśli uda się pozyskać dodatkowe środki zewnętrzne, to mieszkańcy będą mogli skorzystać z bardziej atrakcyjnej i różnicowanej oferty (np. w formie klubu seniora, klubu młodzieżowego). Zajęcia powinny obejmować tematykę: kulinarną, eko żywności, zdrowego trybu życia, edukacji ekologicznej, ale też kwestie związane z nowymi technologiami i światem cyfrowym.	Liczba przeprowadzonych spotkań: 50 szt.	300.000 zł	Priorytetowo: LSR LGD Czarnoziem na Soli Uzupełniające: środki budżetu państwa, środki budżetu Gminy Rojewo, środki budżetu Powiatu Inowrocławskiego, środki ARIMR, KSOW+, granty od podmiotów prywatnych (np. Fundacja Orlen), Fundusz Sołecki, środki prywatne			KGW w Wybranowie, Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Aktywności Społecznej w Rojewie Uzupełniające: LGD Czarnoziem na Soli, Klimatycznym KSOW+	1. Poprawa wykorzystania wiedzy (zajęcia będą budować nowe umiejętności); 2. Cyfrowym (nacisk na kompetencje cyfrowe); 3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (promocja zdrowego trybu życia i eko-żywności)	1. Innowacyjność – nowe formy spędzania czasu wolnego;; 2. Realizacja w partnerstwie – różne podmioty prowadzą działalność w tym zakresie; 3. Wykorzystanie lokalnych zasobów – projekty bazują na lokalnej specjalności (produkcji żywności);
	Młodzi odkrywcy	Cykliczne zajęcia edukacyjne i rekreacyjne dla osób młodych, które pozwolą im rozwinąć swoje zainteresowania i pasje.	Liczba osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, objęta wsparciem w ramach edukacji pozaformalnej: 12 osób Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących	60.000 zł				KGW w Wybranowie, Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Aktywności Społecznej w Rojewie		

			kształcenie ogólne objętych wsparciem: 12 osób						
Klub seniora	Cykliczne zajęcia dla osób starszych, promujące aktywność i zdrowie nawyki wśród seniorów. Ważny będzie też wymiar integracyjny atrakcyjna oferta (zachęcająca do wyjścia z domu).	Liczba osób starszych objętych wsparciem w ramach klubów seniora, gospodarstw opiekuńczych i uniwersytetów trzeciego wieku: 15 osób	60.000 zł			KGW w Wybranowie, Solectwo Wybranowo			
Smaki tradycji w Wybranowie	Warsztaty kulinarne dla najmłodszych i najstarszych, w oparciu o najlepsze tradycyjne receptury babć i dziadków.	Liczba operacji mających na celu ochronę spuścizny kulturowej lub przyrodniczej polskiej wsi: 1 szt.	20.000 zł			KGW w Wybranowie, Solectwo Wybranowo			
E-Wybranowo	Mieszkańcy potrzebują dostępu do szybkiej sieci światłowodowej i internetu 5G, żeby móc w pełni korzystać z rozwiązań cyfrowych (e-administracja, e-edukacja, e-zdrowie, e-handel itp.).	Liczba punktów dostępu do światłowodu: 30 szt.	800.000 zł	FERS, FEDKP, środki budżetu państwa, środki budżetu Gminy Rojewo	Gmina Rojewo, operatorzy sieci światłowodowych i nadajników 5G	1. Poprawa wykorzystania wiedzy (dostęp do zasobów on-line); 2. Cyfrowym (wzrost liczby użytkowników); 3. Środowiskowym i 4. Klimatycznym (możliwość załatwiania spraw bez konieczności dojazdu)	1. Innowacyjność – nowy sposób komunikacji ze światem; 2. Realizacja w partnerstwie – konieczna jest współpraca Gminy i operatorów; 4. Tworzenie miejsc pracy – długofalowym efektem projektu mogą być nowe miejsca pracy (np. e-handel czy praca zdalna).		

2. Charakterystyka komponentu cyfrowego i/lub klimatycznego i/lub środowiskowego oraz poprawy wykorzystania wiedzy:

Wszystkie projekty (z wyjątkiem „Bezpiecznie na drodze!”) obejmują poprawę wykorzystania wiedzy, dzięki tworzeniu warunków do edukacji pozaformalnej lub dzięki zajęciom z tego zakresu. Zajęcia zakładają zapraszanie m.in. zewnętrznych ekspertów, dzięki czemu mieszkańcy będą mogli być na bieżąco z najnowszymi trendami.

Podobnie, wszystkie projekty (z wyjątkiem „Bezpiecznie na drodze!”) dotyczą także komponentu cyfrowego, czyli poprawy dostępu do szybkiego Internetu, stworzenia zaplecza do szkoleń cyfrowych i rozwoju umiejętności cyfrowych wśród mieszkańców.

Komponent środowiskowy i klimatyczny (jako ściśle powiązane) zostały potraktowane łącznie. Występują one we wszystkich projektach, objętych koncepcją SV. Projekty mają na celu m.in. ograniczenie zużycia zasobów, promocję transportu niskoemisyjnego, edukację ekologiczną mieszkańców, promocję eko żywności, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Przyczyni się to do poprawy stanu lokalnego środowiska naturalnego, ale także zmniejszy negatywny wpływ napędzający zmiany klimatyczne.

ROZDZIAŁ V

PRZEWIDYWANE KORZYSCI Z WDROŻENIA KONSEPCJI DLA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Wykonanie projektów przewidzianych w koncepcji SV pozwoli na podniesienie jakości życia mieszkańców i wyrównaniu wieloletnich zapóźnień w infrastrukturze technicznej. Nowe miejsce aktywności i spotkań w postaci świetlicy z atrakcyjnym terenem wokół pozwoli na nowo połączyć mieszkańców Wybranowa, ale także może przyczynić się do budowy domów w pobliżu przez nowe osoby.

Zorganizowani mieszkańcy będą mogli lepiej pomóc grupom szczególnym (dzieciom i młodzieży, seniorom i osobom ze szczególnymi potrzebami). Pozwoli to na złagodzenie dwóch wielkich wyzwań demograficznych: wyludniania się wsi i postępującego starzenia się społeczeństwa.

Kluczową zmianą może być też poprawa poczucia bezpieczeństwa na drodze. Potrzeba na to znacznych nakładów, ale także zmiany byłyby dla mieszkańców bardzo istotne i daleko idące.

Równie duże nadzieje mieszkańcy pokładają w rozwoju szybkiego Internetu (i umiejętności jego obsługi). Zniwelowałoby to większość problemów związanych z koniecznością uciążliwego dojazdu z Wybranowa. Szybki Internet to także szansa na nowe miejsca pracy w okolicy.

Dodatkowo, koncepcja pozwoli zwrócić uwagę mieszkańców na kwestie związane z ochroną środowiska naturalnego i przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Ujęto tu tematy związane z odnawialnymi źródłami energii, rozwojem ścieżek pieszo-rowerowych i edukacją ekologiczną.

Nowa
Koło Gospodyń Wiejskich
Pracownia
Dezynadetta
w Wybranowie
88-181 Jaksice

